

PRIOPĆENJE ZA MEDIJE

U četvrtak, 12. prosinca 2019. godine, u Kući Europe održana je tribina ***Izazovi euroskepticizma u Hrvatskoj i Europskoj uniji***, u organizaciji Centra za demokratiju i pravo Miko Tripalo, Instituta za razvoj i međunarodne odnose (IRMO), Transeuropske asocijacije za proučavanje politika (TEPSA) iz Bruxellesa, uz potporu Predstavništva Europske komisije u Hrvatskoj i Ureda Europskog parlamenta u Hrvatskoj. Skup je organiziran u okviru programa Europa za građane 2019. i Jean Monnet projekta *Europske vrijednosti u novoj državi članici: pet godina hrvatskog članstva u Europskoj uniji*.

Na početku tribine goste je pozdravila **Višnja Samardžija** s Instituta za razvoj i međunarodne odnose. Zahvalila je organizatorima i naglasila je da je TEPSA jedna od najstarijih udruga u Bruxellesu, te da okuplja preko 40 akademskih institucija diljem Europe. Cilj TEPSA je da debatira teme koje su aktualne u tom trenutku, a danas je aktualna upravo tema euroskepticizma. Jednako tako, izrazila je zadovoljstvo nastavkom suradnje IRMO-a sa Centrom Miko Tripalo. **Tvrtko Jakovina**, predsjednik Upravnog odbora Centra Miko Tripalo, ukratko je predstavio Jean Monnet projekt rekavši da je ova tribina prva u nizu koja se organizira u okviru projekta. Dosada su organizirana dva okrugla stola *Građanska prava i izazovi demokracije*, te *Pravda, jednakost i različitost*, odnosno međunarodna konferencija *Europske vrijednosti u novoj državi članici: pet godina hrvatskog članstva u Europskoj uniji*. Istaknuo je da se Centar dugi niz godina bavi aktualnim problemima u hrvatskom društvu i politici i da će tako nastaviti u budućnosti.

Nakon pozdravnih riječi moderatorica tribine **Tea Trubić Macan** iz Euraktiv-a predala je riječ prvome govorniku **Hrvoju Butkoviću** iz Instituta za razvoj i međunarodne odnose. Butković kao jedan od uzroka euroskepticizma u Hrvatskoj vidi trenutnu koaliciju HDZ-a i HNS-a, ali napominje da takve slučajeve u Europi imamo prisutne u Švedskoj i Italiji, gdje su stranke različitog ideološkog predznaka na čelu izvršne vlasti. Smatra da takve koalicije nastaju kako bi se euroskeptične stranke držale dalje od vlasti, ali to je kontraproduktivno jer one zapravo time jačaju i dobivaju na potpori. Kao dodatan uzrok euroskepticizma u Hrvatskoj napominje nepostojanje zajedničkog stava politike i građana oko uvođenja eura: 60% građana ne želi da se euro u ovome trenutku uvede kao valuta, dok politika to želi što prije.

Katja Šare, načelnica Samostalnog sektora za javnu i kulturnu diplomaciju, informiranje i odnose s javnošću Ministarstva vanjskih i europskih poslova, napominje da je rast euroskeptičnih stranaka nesumnjivo prisutan, ali da se jednako tako ne može negirati da je Europska unija dio svijeta koji ima najviše kulturne i civilizacijske standarde. Prema istraživanjima Ministarstva vanjskih i europskih poslova raste potpora članstvu Hrvatske u Europskoj uniji. Kao ključne razloge euroskepticizma navodi širenje dezinformacija i populizma. Hrvatska, kao najnovija članica Europske unije, potiče daljnje proširenje i stavlja to pitanje na dnevni red te se kontinuirano provode aktivnosti informiranja javnosti o koristima članstva u Europskoj uniji što će se nastaviti i u periodu hrvatskog predsjedanja.

Violeta Simeonova Staničić, voditeljica Ureda Europskog parlamenta u Hrvatskoj, tvrdi da novi saziv Europskog parlamenta ima veliki demokratski legitimitet, te čvrstu proeuropsku većinu. U nekim državama članicama građani su na Europskim izborima glasovali ovisno o problemima i stanju u vlastitoj državi, dok je u državama poput Austrije, Danske i Njemačke ipak bila prisutna europska dimenzija prilikom glasovanja. Naglasila je da su u prošlom sazivu Europskog parlamenta euroskeptici bili prisutni u tri političke grupacije unutar parlamenta, a danas su u samo jednoj. Navodi da u Hrvatskoj nije prisutan toliko euroskepticizam, koliko indiferentnost.

Sandra Benčić iz političke platforme Možemo upozorila je da pogrešno koristimo naziv euroskepticizam. Euroskepticizam, kao takav, nije nužno loš jer on propituje trenutno stanje, dok desni populizam i nacionalizam ima destruktivni karakter koji euroskepticizam nema. Populisti i nacionalisti imaju antidemokratsku težnju na temelju koje ostvaruju izborne pobjede. Tvrdi da ekonomski slabe države ne mogu rješavati ključne probleme s kojima se susreću jer su ti problemi i dalje u njihovoj domeni, ne onoj Europske unije. Europska unija stoga nije kriva za loše stanje u nekim državama. Međutim, Europska je unija neefikasna u rješavanju svojih problema poput pitanja eura i proračunskog deficita. Smatra da mladi ljudi danas ne participiraju u europskim procesima jer nemaju osjećaj da su dio veće cjeline.

Dario Čepo, član Centra Miko Tripalo i docent s Pravnog fakulteta sa Sveučilišta u Zagrebu, kaže da su se mijenjale definicije euroskepticizma kroz vrijeme. Na početku je izvor euroskepticizma bio u pitanju što će Europska unija napraviti jednom kad postanemo država članica. Kasnije se to pitanje pretvorilo u što je Europska unija napravila, odnosno nije napravila. Danas je euroskepticizam, prema Čepi, postao fokus i umjerenih građana jer Europsku uniju preuzimaju iliberalni akteri. Oni gledaju na Europsku uniju kao na alat koji im služi za širenje svojih ideja. Na kraju je postavio pitanje što nam o euroskepticizmu govori „glasovanje nogama“, odnosno odlazak ljudi iz Hrvatske, te kakvo mišljenje imaju oni koji su ostali.